

Základní škola Cheb



Preventivní program pro školní rok 2023/2024

Sídlo: Kostelní náměstí 14, 350 02 Cheb

Právní forma: příspěvková organizace

IČO: 709 87 238

e-mail : zakladniskolacheb@seznam.cz

Ředitelka školy: Mgr. Hladká Libuše

Zástupce školy: Mgr. Ryněšová Radka

Zřizovatel školy: Město Cheb, nám. Krále Jiřího z Poděbrad 1/14, 350 20 Cheb

Schválen na pedagogické poradě: dne 14. 11. 2022

PREVENTIVNÍ PROGRAM ZŠ CHEB, KOSTELNÍ NÁMĚSTÍ

ZÁKLADNÍ ÚDAJE:

e-mail: zakladniskolacheb@seznam.cz

web: www.zakladniskolacheb.cz

REDIZO: 600 066 622

IZO: 102 052 328

IČO: 70987238

ZŘIZOVATEL: Město Cheb

Náměstí krále Jiřího z Poděbrad 14

350 02 Cheb

telefon: 354 440 111

e-mail: kontakt@mestocheb.cz

Ředitelka	Mgr. Libuše Hladká	l.hladka@zs-cheb.cz	354 422 095
Zást. ředitele	Mgr. Radka Rynešová	libusehladka@zs-cheb.cz	354 422 095
Metodik prevence	Mgr. Petr Svatek	p.svatek@zs-cheb.cz	770 123 975
Výchovný poradce	Mgr. Jana Arpášová	j.arpasova@zs-cheb.cz	354 440 111
Sociální asistent	Bc. Petra Škodová	p.skodova@zs-cheb.cz	354 440 111
Sekretariát školy	Petra Fůsová	zakladniskolacheb@seznam.cz	354 422 095

(škola pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami)

Obsah

Úvod

1 Charakteristiky školy

1.1 Školní družina

1.2 Riziková místa školy

2 Stručná analýza výchozí situace

2.1 Zmapování vnějších zdrojů školy

2.2 Metodická podpora - dokumenty z oblasti prevence

2.3 Organizace řešící problematiku rizikového chování

2.4 Vnitřní informační zdroje školy

3.0 Monitoring

3.1 Formy rizikového chování na naší škole

4.0 Cíle preventivního programu

4.1 Krátkodobé cíle pro školní rok 2021/2022

4.2 Cílové skupiny preventivního programu

4.3 Soubor aktivit zaměřených na prevenci pro konkrétní skupiny

5.0 Evaluace

5.1 Nástroje evaluace

5.2 Kvalitativní složka hodnocení

5.3 Kvantitativní složka hodnocení

Úvodem

Problematiku rizikového chování nejen z pohledu struktury dětí považujeme za klíčový problém školy. V žádném případě nepopíráme jevy, které se na naší škole vyskytují. V úzké spolupráci pedagogického sboru se snažíme jim předcházet a reagovat na ně. Považujeme za důležité zahájit primární prevenci na všech úrovních základní školy přiměřeně k věku dětí. Předkládaný program je tedy zaměřen na všechny věkové kategorie, nejintenzivněji na nejohroženější skupiny žáků ve věku 9 -15 let. V uvedené souvislosti připravujeme činnosti - aktivity, které se snaží oddalovat či snižovat výskyt rizikového chování žáků. Jejich účelem je pomáhat těm jedincům, kteří pocházejí z nejvíce ohrožených skupin - žákům zdravotně či sociálně znevýhodněným, minoritám při ochraně jejich práv. V rámci uskutečňování programu rozvíjíme spolupráci s rodiči a ostatními složkami okresu a v Karlovarském kraji.

1 Charakteristika školy

Základní škola Cheb, Kostelní náměstí 14 je škola úplná, jejímž zřizovatelem je Město Cheb. Škola má od 1. 1. 2003 právní subjektivitu. Patří mezi Základní školy zřízené podle par. 16 odst. 9 Školského zákona. V naší škole jsou vzdělávání žáci se speciálními vzdělávacími potřebami.

Specifikum výuky na ZŠ (dříve praktické):

Základní škola praktická má *devět ročníků* a člení se na 1. stupeň (1.-5. ročník) a 2. stupeň (6.-9. ročník).

Posláním základní školy praktické je umožnit žákům pomocí speciálních metod a forem práce dosáhnout co možná nejvyšší úrovně znalostí. Výchovně vzdělávací proces se přizpůsobuje zvláštnostem psychického i fyzického vývoje našich žáků. Ukončením vzdělávacího programu základního vzdělávání v základní škole „praktické“ získá žák **základní vzdělání**.

PREVENTIVNÍ PROGRAM ZŠ CHEB, KOSTELNÍ NÁMĚSTÍ

Specifikem ve výuce jsou tyto skutečnosti:

- speciální učební metody
- vhodný výběr učiva
- speciální učebnice
- snížený počet žáků
- individuální přístup

Možnosti a schopnosti našich žáků vyžaduje časté střídání jednotlivých kroků vyučovací hodiny a tvůrčí přístup při výběru metod a forem práce. Důležitým požadavkem je zajištění individuálního přístupu a respektování **individuálního tempa**, využívání co největšího množství **názorných pomůcek**. Důraz je kladen na vytvoření příjemné atmosféry, na sympatie mezi učitelem a žákem a společný zájem o školní práci. Cílem je umět řešit základní problémy, s nimiž se žáci setkají v běžném životě.

Specifikum výuky ZŠ speciální:

Základní škola speciální (dřívější název pomocná škola) má 10 ročníků. Organizačně je vzdělávání v základní škole speciální rozděleno na 1. a 2. stupeň. Ukončením vzdělávacího programu základního vzdělávání v základní škole speciální získá žák **základy vzdělání**.

Obsah výchovně vzdělávací činnosti se zaměřuje na vypěstování návyků sebeobsluhy, osobní hygieny a na rozvíjení přiměřených poznatků a pracovních dovedností s předměty denní potřeby. Vzdělávání v základní škole speciální vyžaduje nejen odbornou speciálně pedagogickou péči, ale také vhodně upravené podmínky: malý počet žáků ve třídě, relaxační prostory, speciální učebnice a pracovní sešity, přizpůsobený časový rozvrh a především klidné školní prostředí poskytující žákům pocit jistoty.

Jedním ze stěžejních úkolů je vybavit žáky **triviem** základních vědomostí, to znamená naučit je číst, psát a počítat. I když tito žáci možná nebudou číst s plným porozuměním souvislému textu, budou si umět přečíst různé nápisy, názvy, jména

PREVENTIVNÍ PROGRAM ZŠ CHEB, KOSTELNÍ NÁMĚSTÍ

osob, s nimiž se budou stýkat. Základy počítání žáci uplatní nejen v celém dalším životě, ale i při vzdělávání na praktických školách.

Vzdělávací programy školy:

- od 1. 9. 2013 malé děti s doporučeným odkladem PŠD vzděláváme podle **ŠVP pro přípravnou třídu podle RVP PV**
- od 1. 9. 2007 jsou žáci vzděláváni podle **ŠVP pro základní vzdělávání „Škola základ života“ podle RVP ZV-LMP** (od 1.9.2016 pouze žáci 2. stupně s LMP -dobíhající vzdělávací program)
- od 1. 9. 2016 jsou žáci vzděláváni podle **ŠVP pro základní vzdělávání „Otevřená škola“ podle RVP ZV -druhá verze platná od 1. 9. 2016**
- od 1. 9. 2010 jsou žáci speciální školy vzděláváni podle **ŠVP pro základní školu speciální „Škola pro život“ podle RVP ZŠS – díl I. a díl II + přípravný stupeň**

Počty žáků:

v současné době navštěvuje školu okolo 160 žáků, přičemž kapacita dle rozhodnutí MŠMT o zařazení do sítě škol je 180 žáků.

- v základní škole (dříve užíváno „praktické“) je přes 100 žáků.
- v základní škole speciální (dříve užíváno „pomocné“) je přes 50 žáků. Na této škole máme v současné době zřízeny autistické třídy. Od září 2008 nám byla zřizovatelem nainstalována plošina pro imobilní žáky, což umožnilo bezbariérový přístup našim žákům do všech učeben školy.

Mája:

dále máme 1 třídu v denním a týdenním stacionáři – Mája, kde jsou vzděláváni žáci s těžkým a hlubokým mentálním postižením podle § 42 zákona 561/2004 Sb. podle Rehabilitačního vzdělávacího programu – díl II.

Učebny:

škola je umístěna ve dvou budovách. V hlavní budově je 10 tříd 1. a 2.stupně základní školy (dříve praktické), 1 třída základní školy speciální, tělocvična a odborné učebny: kreslárna, modelovna, cvičná kuchyně, hudebna, šijovna a interaktivní učebna.

V druhé budově jsou třídy základní školy (speciální), včetně tříd autistických. Dále jsou zde dvě tělocvičny (menší slouží i jako herna pro relaxaci), audiovizuální

PREVENTIVNÍ PROGRAM ZŠ CHEB, KOSTELNÍ NÁMĚSTÍ

učebna a školní družina, dílny pro práci se dřevem a kovem. Po stránce učebních pomůcek jsou v obou budovách dobře vybavené jednotlivé kabiny.

Autistické třídy: tento typ třídy navštěvují žáci s poruchou autistického spektra (PAS) dále přidruženou MR. V této třídě je maximálně 6 žáků a výuku zajišťuje speciální pedagog a asistent pedagoga. Hlavními výchovnými a vzdělávacími intervencemi v této třídě je strukturované učení, nácvik komunikace a sociálních dovedností. Děti se učí ve speciálně upravené třídě formou strukturovaného učení. Denní režim je pevně stanoven pomocí piktogramů, u některých žáků je režim předmětový (hrneček-svačina...).

Tyto děti nemají rády změny, proto jakákoli neočekávaná změna může vést k rozčilení až k sebepoškozování. Každé dítě je jiné, má specifické projevy, proto je nutný individuální přístup a zvolení vhodné metody.

Speciální třídy:

vzděláváme žáky s mentálním postižením, autismem, ale zároveň se specializujeme na vzdělávání žáků se závažným postižením/poruchou bez mentálního postižení (např. poruchu chování, závažné poruchy řeči, závažné zrakové a sluchové postižení aj.)

1. 1 Školní družina

Školní družina je součástí školní budovy Základní školy Cheb. Je umístěna ve druhém podlaží v budově školy – Baltazara Neumanna 12, Cheb a má bezbariérový přístup díky

nainstalované plošině. Školní družina pro svou činnost využívá místnost, která je současně interaktivní učebnou, knihovnou, je účelově vybavená (video, DVD, počítače), inspirující pro práci s dětmi. K pohybovým aktivitám mohou děti a žáci využívat též tělocvičnu, hernu či školní dvůr se zahradním domkem. Školní družinu navštěvují žáci ZŠ i ZŠ speciální a děti přípravné třídy ZŠ a přípravného stupně ZŠ speciální. Školní družina zahrnuje ve svém vzdělávacím cyklu plán vzdělávání žáků ZŠ i ZŠ speciální a dětí přípravné třídy ZŠ a přípravného stupně ZŠ speciální na

PREVENTIVNÍ PROGRAM ZŠ CHEB, KOSTELNÍ NÁMĚSTÍ

jeden školní rok. Specifikuje rozdílnost a náročnost práce podle možností a schopností dětí a žáků.

Režim ŠD:

- 6:30-7:40 = příchod do ŠD – převážně odpočinková činnost, klidové hry, stolní hry
- 11:40-13:00 = rekreační činnost
- 13:00-14:00 = přechod do ŠJ, oběd, osobní hygiena
- 14:00-15:00 = činnost zájmová – aktivity z oblasti VV, Pč, Hv, Tv, sportovní a turistická, přírodovědná
- 15:00-16:00 = příprava na vyučování formou kvízů, soutěží, křížovek, apod. možné vypracování domácích úkolů, postupné uspořádání herního prostoru ve třídě, úklid

Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí či žáků a jejich ochrany před rizikovým chováním a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí:

- Všechny děti a žáci se chovají při pobytu ve ŠD i mimo ni tak, aby neohrozili zdraví a majetek svůj ani jiných osob. Každý úraz, poranění či nehodu, k níž dojde během pobytu žáků ve školní budově, nebo mimo budovu při akci pořádané školou žáci ihned ohlásí.
- Pedagogičtí zaměstnanci dodržují předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a protipožární předpisy; pokud zjistí závady a nedostatky, ohrožující zdraví a bezpečnost osob, nebo jiné závady technického rázu, nebo nedostatečné zajištění budovy, je jejich povinností informovat o těchto skutečnostech nadřízeného a v rámci svých schopností a možností zabránit vzniku škody. Sledují zdravotní stav žáků a v případě náhlého onemocnění žáka informují bez zbytečných průtahů vedení školy a rodiče postiženého žáka.
- Při úrazu poskytnou žákovi nebo jiné osobě první pomoc, zajistí ošetření žáka lékařem. Úraz ihned hlásí vedení školy a vyplní záznam do knihy úrazů, případně vyplní předepsané formuláře. Ošetření a vyplnění záznamů

PREVENTIVNÍ PROGRAM ZŠ CHEB, KOSTELNÍ NÁMĚSTÍ

zajišťuje ten pracovník, který byl jeho svědkem nebo který se o něm dověděl první.

1. 2 Riziková místa školy

Mezi riziková místa na škole patří prostory školních šaten, toalety, prostor zadního vchodu školy, který směřuje na Kasární náměstí, školní dílny. Za účelem zvýšení bezpečnosti uvedených prostor se provádí zvýšený pedagogický dohled. Již v září 2019 bude na inklinovaných místech zřízen kamerový systém. Agresivita mezi žáky byla důvodem většiny jednání se zákonnými zástupci žáků za přítomnosti vedení školy, výchovného poradce, ŠMP a pracovníků OSPOD. Škola musí pracovat jako jeden tým, který má společný cíl. Proto veškeré získané informace jsou okamžitě dále předávány. Na řešení problému se podílí pracovní skupina, složená z vedení školy, výchovného poradce, školního metodika prevence a třídního učitele. Primární prevence však probíhá již v samotné třídě, družině, kroužku, na výjezdové akci na výletě.

2.0 Stručná analýza výchozí situace

Naše škola patří mezi základní školy zřízené podle par. 16 odst. 9 Školského zákona. V současné době ji navštěvují žáci s poruchami učení a chování, žáci s lehkou, střední a těžkou mentální retardací, integrováni jsou i žáci s jiným druhem a stupněm zdravotního postižení a žáci se sociálním znevýhodněním. Tato rozmanitost v osobnostech našich dětí způsobuje občas vzájemné nepochopení, agresivitu, nezájem, odstrkování se navzájem. Pracovat se třídou na vytvoření týmové koheze je prvořadým úkolem každého pedagogického pracovníka naší školy. Práce je často narušována příchodem nových žáků během školního roku nebo naopak odchodem našich žáků na diagnostické pobyty, do léčeben, nového místa bydliště atd.

V chování dětí, ale i dospělých, se odráží nálada ve společnosti. Vliv okolí, kamarádů, školy, rodiny, sdělovacích prostředků..., to vše ovlivňuje vývoj osobnosti člověka. V současné době se kouření, drogová problematika, hazard, násilí, agresivita... staly celospolečenským problémem. Zneužívání omamných a psychotropních látek a jiné rizikové faktory chování se dotýkají i dětí, které navštěvují naši školu. Ať již přímo jich nebo osob v jejich blízkém okolí. Potýkáme se s problémem volného prodeje alkoholických nápojů a cigaret našim žákům, dostupnosti některých drog v okolí školy a sídliště, tolerance kouření ze stran rodiny a okolí. Negativní vliv má finanční nedostupnost volnočasových aktivit pro některé z našich žáků, ale na druhé straně také nezájem dětí o tyto aktivity. V uvedené souvislosti se škola snaží nabídnout žákům činnosti - aktivity, které je zajímají a baví - keramika, výuka sebeobranu, zpěv.

Na základě hodnocení uplynulého školního roku se musíme zaměřit na rostoucí agresivitu mezi žáky. Škola má vhodné technické vybavení pro realizaci preventivních programů. Veškeré třídy jsou vybaveny Smart-tabulí, máme 2 učebny informatiky, společenskou místnost, 2 tělocvičny, školní hřiště a zahradu. Preventivní působení na žáky během povinné školní docházky probíhá na třech úrovních: - Soubor pravidel pro zvýšení bezpečnosti dětí ve škole a na školních akcích - Programy zaměřené na rozvoj dovedností pro život skládajících se z

PREVENTIVNÍ PROGRAM ZŠ CHEB, KOSTELNÍ NÁMĚSTÍ

programů zaměřených na rozvoj sociálních dovedností a dovedností sebeovládání - Program specificky zacílené na jednotlivé formy rizikového chování.

2.1 Zmapování vnějších zdrojů školy

Kontaktní osoby a poradenská zařízení:

SPC Cheb - Mgr. Iva Habartová - koordinátorka pro děti s PAS, tel. 739 322 352

SPC Cheb – Mgr. Bohuslava Prokopcová, speciální pedagog, tel. 702 268 127

PPP Cheb, Palackého 8, Cheb, 350 02, tel. 733 673 511, info-cheb@pppkv.cz

Mgr. Dagmara Fodorová, psycholog PPP, tel. 724 120 152, odorova@pppkv.cz

Ing. Eva Cíhová, krajský koordinátor primární prevence, Závodní 353/88, 360 21, Karlovy Vary, tel. 353 502 446, e-mail: eva.cichova@kr-karlovarsky.cz

Ing. Šárka Benešová, protidrogový koordinátor a manager, prevence kriminality

Mgr. Martina Fialová, metodik prevence KV, mfialova@pppkv.cz, tel. 353 176 522,

Simona Weiserová DiS., OSVZ MÚ Cheb, kurátor pro děti a mládež, tel. 354 440 624

Mgr. Tereza Šulová, metodik prevence Cheb, tsulova@pppkv.cz, 736 650 905

Andrea Lokingová, prevence kriminality, MP Cheb, lokingova@cheb.cz, 737 833 921

por. Mgr. Zuzana Týřová, prevence kriminality, 974 366 207

prap. Věra Mátlová, ins. DI Cheb, PČR, vera.matlova@pcr.cz, 974 372 255

MUDr. Robert Matička, Dětská a dorostová psychiatrie, ambulance, Dukelská 1091/32, Cheb, 726 845 236

Středisko výchovné péče- terapeutické pracoviště, Sportovní 28, Dolní Drahovice –Karlovy Vary, vedoucí :Kristýna Červenková, 774 715 267

MUDr. Miroslav Rákos, pediatr, miroslav.rakos@post.cz, tel. +420 354 433 673

MUDr. Jana Krémová, pediatr, j.kremova@seznam.cz, tel. +420 354 422 229

MUDr. Marie Plaňanská, pediatr, marie.plananska@seznam.cz, tel. +420 354 422 325

PREVENTIVNÍ PROGRAM ZŠ CHEB, KOSTELNÍ NÁMĚSTÍ

Podpora MŠMT

Budinská Martina, Mgr.	Telef 234811331	vedoucí oddělení institucionální výchovy a prevence
Houdková Martina, PhDr.	23481155 4	odborné poradenství, metodické vedení krajských školských koordinátorů prevence, dotační programy v oblasti primární prevence - žádosti, vyúčtování
Sklenář Vladimír, Mgr.	23481169 8	odborné poradenství, metodické vedení krajských školských koordinátorů a metodiků prevence v pedagogicko-psychologických poradnách, certifikace a standardizace služeb v oblasti primární prevence

2.2 Metodická podpora – dokumenty z oblasti prevence

- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28)
- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)
- Metodický pokyn MŠMT k primární prevenci sociálně-patologických jevů u dětí a studentů ve školách a školských zařízeních 20 006/2007-51
- Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení č. j. 24 246/2008-6
- Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance č. j. 14 423/99-22
- Rizikové chování ve školním prostředí č. j. MŠMT-1398/2015-1
- Zákon o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek (65/2017 Sb.)
- Zákon o pedagogických pracovnících (563/2004 Sb.)
- Vyhláška (72/2005 Sb.) o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních

PREVENTIVNÍ PROGRAM ZŠ CHEB, KOSTELNÍ NÁMĚSTÍ

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

2.3 Organizace řešící problematiku rizikového chování

Dětské krizové centrum, o. s.	http://www.ditekrize.cz/
Drogová poradna	http://www.sananim.cz/
Drogový informační server	http://www.dropin.cz/
Drogy info - monitorovací středisko	http://www.drogy-info.cz/
Informace pro školní metodiky prevence	http://www.volny.cz/metodik
Institut pedagogicko-psychologického poradenství	http://www.ippp.cz/
Krajská hygienická stanice Karlovy Vary	http://www.khskv.cz/
Krajská rada dětí a mládeže Karlovarska	http://www.volny.cz/krdmk/
Kotec	http://www.kotec.cz
Linka pomoci obětem domácího násilí	http://www.donalinka.cz/
Nadace Naše dítě	http://nasedite.cz/
O drogách	http://www.odrogach.cz/
Občanské sdružení proti šikaně	http://www.sikana.cz
Portál o dětských právech	http://www.detskaprava.cz/
Poruchy příjmu potravy	http://www.anorexie.wz.cz
Prevence a poradenství v oblasti rizikového chování	http://www.prevcentrum.cz/
Společenství proti šikaně, o. s.	http://www.sikana.org/

2.4 Vnitřní informační zdroje školy

A. Odborná a metodická literatura

Nedílnou součástí informačních zdrojů školy je odborná literatura, která je uložena u metodika prevence a v sekretariátu školy u paní Fůsové.

- BENDL, S. Prevence a řešení šikany ve škole. 1 vydání Praha: ISV, 2000
- DOYLE, T. W. Proč mě pořád někdo šikanuje? Praha: Pragma, 2002.
- ELLIOTOVÁ, M. Jak ochránit své dítě. Praha: Portál, 1995
- FONTANA, D. Psychologie ve školní praxi. Praha: Portál, 2003
- HOLEČEK, V. Agresivita a šikana mezi dětmi. 1. vyd. Plzeň: Pedagogické centrum, 1997 MATĚJČEK, Z. Po dobrém, nebo po zlém? Praha: Portál, 1994
- MARTÍNEK, Z. Agresivita a kriminalita školní mládeže. 1.vyd. Praha: Grada

PREVENTIVNÍ PROGRAM ZŠ CHEB, KOSTELNÍ NÁMĚSTÍ

- MIOVSKÝ, M. Návrh doporučené struktury minimálního preventivního programu prevence rizikového chování pro základní školy. 1.vyd. Praha: vydavatelství Togga 2012
- ŘÍČAN, P., JANOŠOVÁ, P. Jak na šikanu. 1. vyd. Praha: Grada Publishig, 2010
- ŘÍČAN, P. Agresivita a šikana mezi mládeží. 1. vyd. Praha: Portál, 2010
- VÁGNEROVÁ, K. Minimalizace šikany. 2. vydání. Praha: Portál, 2011

B. Shora uvedenou literaturu doplňují níže uvedené DVD:

- Řekni drogám ne
- Cesta ke štěstí
- Mezi stěnami
- Na hraně

C. Ostatní informační zdroje

- Schránka důvěry umístěná v 1. patře školy
- **NNTB Nenech to být** – informační systém pro oznamování šikany
- **www.proskoly.cz** - sociometrie
- E-mailová schránka pro žáky a rodiče **skolopomoc@seznam.cz**
- Webové stránky školy **www.zscheb.cz**
- Školní řád
- Krizový plán školy

3 Monitoring

V průběhu i závěrem školního roku jsou vyhodnocovány níže uvedené monitorovací složky. Monitoring především vychází z každodenního pozorování, interakci mezi žáky, vzájemné komunikaci mezi pedagogy, ale také nepedagogickými pracovníky školy. Za tímto účelem probíhají každý měsíc provozní a pedagogické porady. V uvedené souvislosti bude škola počátkem září 2022 na krizových místech realizovat kamerový systém.

Mezi monitorovací prvky naší školy patří:

- Záznamy výchovného poradce a metodika prevence
- Výsledky sociometrických testů – klima školy, třídy, odhalení rizikových oblastí
- Standardizované dotazníky pro komunikaci v třídním kolektivu
- Ranní dopisy v konkrétních třídách, komunikační kruhy
- Zápis z výchovných komisí
- Zprávy ze školního poradenského zařízení
- Komunikace s MP, PČR a OSPOD
- Schránka důvěry, email pro oznámení nežádoucích událostí
skolopomoc@seznam.cz, www.nntb.cz
- Záznamy třídních učitelů – pedagogická diagnostika
- Záznamy o udělených důtkách a snížených známek z chování

3.1 Formy rizikového chování na naší škole

V minulém školním roce jsme se setkali na naší škole především s těmito typy rizikového chování:

- nevhodné chování vůči spolužákům
- šikana 1. – 2. stupně
- neomluvené hodiny – nejčastěji způsobené rodiči a jejich podporou absencí dítěte ve škole
- kyberšikana
- vulgární vyjadřování
- vandalismus na WC
- závažné přestupky proti školnímu řádu (nerespektování pokynů zaměstnanců školy, nevhodné chování vůči spolužákům, podvody)

PREVENTIVNÍ PROGRAM ZŠ CHEB, KOSTELNÍ NÁMĚSTÍ

Podle stupně závažnosti jednotlivé případy řešili třídní učitelé ve spolupráci s rodiči, výchovným poradcem, metodikem prevence, Policie ČR, OSPOD, SVP. Ve všech případech byl přizván k řešení zákonný zástupce dítěte.

4.0 Dlouhodobé cíle preventivního programu

Cíl 1: Komplexní působení na osobnost dítěte a jeho informovanost

Ukazatele dosažení cíle: Pokles ve výskytu rizikového chování u žáků, možné zmírnění těchto projevů

Zdůvodnění cíle: Nárůst agresivity vůči spolužákům a pedagogům, netolerance ve skupině

Návaznost na dlouhodobé cíle:

Tento cíl je dlouhodobou strategií preventivního programu školy. Každý pedagog při plnění ŠVP se zabývá primární prevencí rizikového chování.

Cíl 2: Dlouhodobě a cíleně pracovat s chlapeckým kolektivem žáků na II. stupni

Ukazatele dosažení cíle: Zlepšení klimatu mezi žáky II. stupně, pokles řešení konfliktů s prvky rizikového chování,

Žáci by měli mít povědomí o pojmech – tolerance, spolupráce, ohleduplnost, Zásady komunikace, prosba, omluva. **Zdůvodnění cíle:** Nárůst konfliktů v jednání mezi chlapci II. stupně ZŠP, spojený s agresivním chováním jednotlivců

Návaznost na dlouhodobé cíle:

Dlouhodobé působení na osobnost dítěte, podpora při řešení prvků RCH, Nabídka možné následné péče a spolupráce s vhodnými organizacemi

Cíl 3: Nabízet během roku aktivity pro volný čas – organizace, výlety, školní aktivity

Ukazatele dosažení cíle:

Počet nabídnutých aktivit, návštěvnost ze stran žáků i rodičů.

Zdůvodnění cíle: Finanční nedostupnost zájmových aktivit pro některé z žáků, nedostatečná vytrvalost v pravidelné docházce na aktivity.

Návaznost na dlouhodobé cíle: Probíhají každoroční aktivity, které se těší velkému zájmu žák. Dlouhodobým cílem je umožnit žákům smysluplně využívat svůj volný čas a zapojovat se do nabízených činností.

Cíl 4: Pravidelně informovat pedagogy s kompetencemi jednotlivých složek v oblasti RCH a jejich změnami

Ukazatele dosažení cíle: Včasné vyhledání prvků rizikového chování na škole a jeho řešení v zájmu dítěte

Zdůvodnění cíle: Častá novelizace vyhlášek a předpisů při řešení prvků rizikového chování. Řídit se při řešení prvků RCH platnými legislativními předpisy, v souladu se strategií MČ.

PREVENTIVNÍ PROGRAM ZŠ CHEB, KOSTELNÍ NÁMĚSTÍ

4. 1 Krátkodobé cíle pro školní rok 2021/2022

posílení dohledu na rizikových místech jako jsou šatny, WC, vstupy do budovy v době přestávek
zapojit do prevence šikany hlavně 4. – 7. ročník
poskytnout třídním učitelům materiál v oblasti vedení třídnických hodin, vycházíme z metodiky třídnických hodin zpracované na http://www.odyssea.cz/metodiky-osv/lekce-osv , zařazeny budou pravidelné třídnické hodiny 1krát za měsíc (častěji u tříd s výskytem RCH), zavedení komunikačních kruhů ve všech třídách
připomenutí varovných signálů, seznámení s postupy a riziky a zásadami při řešení šikany v rámci porady (realizuje preventivní tým)
sjednocovat výchovné úsilí pedagogických pracovníků zejména v oblasti záškoláctví a šikany – pravidelné měsíční výkazy RCH
zintenzivnit spolupráci s rodiči – vést pravidelné záznamy z jednání, předávat informace VP, ŠMP, řediteli školy, ujasnit si postupy

Doporučení k preventivní práci:

využít finanční dotace z Karlovarského kraje pro adaptační výjezdy školy
pokračovat ve spolupráci s MP, OO PČR Cheb a OSPOD za účelem vedení přednášek na škole - programy proti šikaně a proti drogám
realizovat pro sborovnu kurzy: vedení třídnických hodin, práce se školním kolektivem
pracovat na spolupráci mezi vyučujícími 1. a 2. stupně pro usnadnění přechodu žáků na druhý stupeň
seznámení pedagogů s novým PP
pravidelné sociometrické šetření ve třídách, jednorázové dotazníky na výskyt šikany dle potřeby aj.

PREVENTIVNÍ PROGRAM ZŠ CHEB, KOSTELNÍ NÁMĚSTÍ

4. 2 Cílové skupiny preventivního programu

Mladší školní věk /6-12 let/ Cílem primární prevence v tomto věku je prohlubování dovedností, jak chránit své zdraví a rozvíjení sociálních dovedností. Dále předávání jednoznačné informace o nebezpečnosti rizikového chování/ například užívání alkoholu a tabáku včetně vymezení základních pravidel týkajících se užívání těchto látek/.

Starší školní věk / 12-15/ Cílem primární prevence ve starším školním věku je rozvoj sociálních dovedností především v navazování zdravých vztahů mimo rodinu, v schopnosti čelit sociálnímu tlaku, dovednosti rozhodovat se, efektivně řešit konflikty atd. Zásadní místo zde mají specifické programy primární prevence zaměřené na jednotlivé typy rizikového chování.

Mládež /15-18 let/ Cílem primární prevence v tomto věku je podpořit prosociální postoje, nabízet pozitivní alternativy trávení volného času, seznámit s možnostmi řešení obtížných situací včetně možností, kam se obrátit v případě problémů spojených s rizikovým chováním.

PREVENTIVNÍ PROGRAM ZŠ CHEB, KOSTELNÍ NÁMĚSTÍ

4.3 Soubor aktivit zaměřených na prevenci pro konkrétní skupiny

Pedagogové

- Seznamování pedagogického sboru s novými skutečnostmi v rámci prevence rizikového chování
- Pravidelná setkání školního pracovního týmu v rámci porad
- Nabídka dalšího vzdělávání DVPP, NIVD – výběr vhodných témat pro pedagogický sbor z oblasti prevence PRCH
- Konzultační hodiny ŠMP pro pedagogický sbor
- Vzdělávací semináře – vedení třídnických hodin, práce s třídním kolektivem

Žáci

- Pravidelná témata začleněná do ŠVP /viz. příloha č.1/
- Besední a přednáškové činnosti Útvaru městské policie Cheb, OO PČR Cheb a OSPOD:
- Společensky nebezpečné jevy 6. – 9. ročník: Záškoláctví, trestní odpovědnost dětí a mládeže, šikana a násilí ve školním kolektivu, drogy, základy právního vědomí
- Dopravní výchova a zdravotní výchova: Dopravní výchova 3. – 5. ročník, základy první pomoci a zdravotní výchova 1 -3. ročník – Městská policie Cheb, základy první pomoci a zdravotní výchova pro 6 - 9. ročník uskutečňováno v rámci spolupráce se Střední zdravotnickou školou Cheb, středisko Záchraný kruh Karlovy Vary
- Bezpečné chování: Deník strážníka Pavla, 3. - 4. ročník, MP Cheb, bezpečné chování v elektronickém světě, kyberšikana – 7., 8. a 9. ročník ZŠP, Obvodní oddělení policie ČR Cheb.
- „Finanční gramotnost“ – Úřad práce Cheb - náplní programu jsou instruktážní videa, prezentace, týmové hry a modelové situace na témata

PREVENTIVNÍ PROGRAM ZŠ CHEB, KOSTELNÍ NÁMĚSTÍ

finanční gramotnosti, diskuze nebezpečí půjčování si peněz, neplacení pokut...Seznámí se s pojmy – penále, úrok, úvěr atd. Rizika při neplnění povinností vůči věřitelům.

- „Mimořádné události“ – středisko Záchranný kruh Karlovy Vary, náplň - první pomoc, požáry, hašení – evakuace, dopravní výchova, chování na nádraží v blízkosti kolejiště, základy právního vědomí

Rodiče

- Informační servis pro rodiče
- Třídní schůzky
- Třídní schůzky s výchovným poradcem pro rodiče vycházejících žáků
- Webové stránky školy, školní řád
- Předávání informací a adresáře poskytovatelů služeb z oblasti řešení prvků rizikového chování u dětí
- Aktivní formy spolupráce:
- Přímá účast rodičů na preventivní strategii školy
- Práce třídních učitelů směrem k rodičům
- Tvořivé dílny pro rodiče a děti - Vánoční besídka - Školní Akademie
- Činnost školního poradenského pracoviště - Dny otevřených dveří - Konzultační hodiny

Pasivní forma spolupráce:

Přednášková činnost, písemná sdělení rodičům, distribuce informačních materiálů.

5. Evaluace

Evaluace je jedním z nástrojů, který slouží k hodnocení práce na naší škole a zároveň představuje vodítko pro plánování aktivit pro další rok. Vlastní hodnocení probíhá za účasti třídních učitelů s podporou vedení školy a SPC. V rámci této činnosti se zaměřujeme na všechny cílové skupiny **žáky – rodiče – pedagogy**, nikoli pouze na rizikovou skupinu žáků.

5.1 Nástroje evaluace

- Výstupy metodika prevence
- Záznamy četnosti sociálně patologických jevů
- Výstupy třídních učitelů – důtky, snížená známka z chování atd.
- Informace od rodičů
- Dotazníková šetření

5.2 Kvalitativní složka hodnocení

Stanovené cíle blíže definované v kapitole 4.0 – 4.1 byly z větší části splněny. Za velmi pozitivní lze považovat zlepšení klimatu mezi chlapci II. stupně. Ve 2. pololetí došlo k výraznému poklesu řešení konfliktů s prvky rizikového chování. Tuto skutečnost pomohlo vyřešit posílení dohledu na rizikových místech, jako jsou šatny, WC, vstupy do budovy v době velkých přestávek. Jako další přínosné opatření se jeví režim návštěvy chlapeckého WC. V minulosti se jednalo o velmi rizikové, těžko kontrolované místo, kde docházelo k jednání s prvky šikany. Ve druhé polovině

PREVENTIVNÍ PROGRAM ZŠ CHEB, KOSTELNÍ NÁMĚSTÍ

školního roku nebyl již zaznamenán podobný případ. Ve shora uvedených opatření je potřeba pokračovat i příštím školním roce.

V souvislosti s plněním stanovených cílů lze konstatovat, že došlo ke zlepšení informovanosti pedagogů v oblasti RCH. Tuto skutečnost podpořilo pravidelné setkávání pedagogů v rámci metodického sdružení 2. stupně školy, kde jsou stanovena včasná opatření k jednotlivým případům. K posílení informovanosti pedagogů v oblasti RCH přispěly i přednášky PhDr. Svobody a Lišky.

Nejobtížněji dochází k naplnění cílů v oblasti aktivit pro volný čas. Velký problém představuje finanční nedostupnost zájmových aktivit pro některé z žáků a dále nedostatečná vytrvalost v pravidelné docházce na aktivity. I přes velkou snahu pedagogů na škole fungují pouze dva zájmové kroužky s velmi sporadickou účastí dětí. Nabídky okolních subjektů na trávení volného času zák. zástupci většinou odmítají. Více jak 50% zák. zástupců nemá zájem o třídní schůzky a další informační setkání. Hlavní roli v uvedené věci hraje struktura rodičů a jejich hodnotový systém, který je neměnný.

5.3 Kvantitativní složka hodnocení

Jednotlivé preventivní aktivity, které byly pro konkrétní cílové skupiny realizovány, jsou zaznamenány v pomocné dokumentaci metodika prevence. Jako účinné se jeví projekty zaměřené na dopravní výchovu, které uskutečňuje Městská policie Cheb a Dopravní policie PČR. Činnosti zaměřené na drogovou problematiku uskutečněné OO PČR a OSPOD mají standardní význam. Na základě prováděné sociometrie (Odhalení rizikových oblastí) nelze jednoznačně určit, že děti mění svůj postoj k drogám. Tato skutečnost je dána strukturou žáků, kteří se vracejí do svých sociálních skupin (ul. Hálkova, K nemocnici), které ovlivňují jejich myšlení a postoje daleko více než škola. Jako pozitivní prevenci v této oblasti lze hodnotit „Revolution train“. Od ledna do června probíhá na naší škole druhá část programu.

I přes všechny skutečnosti doporučujeme pokračovat ve spolupráci s MP a PČR Cheb, OSPOD Cheb. Jedná se o jediné subjekty, které poskytují v našem okrese bezplatnou prevenci. Vzhledem k tomu, že jsme ZŠ dle par. 16 odst. 9 Školského

PREVENTIVNÍ PROGRAM ZŠ CHEB, KOSTELNÍ NÁMĚSTÍ

zákona, většina preventivních programů není určena našemu typu školy. Řadu programů nemůžeme financovat z šablon, což považujeme za určitý handicap.

Za velmi pozitivní skutečnost lze považovat srovnání s minulým rokem, kdy došlo ke zvýšení procenta žáků (82%), kteří prohlašují, že se ve škole cítí bezpečně a zároveň jsou spokojeni s celkovou atmosférou školy.

I přes všechny skutečnosti lze konstatovat, že program byl v uplynulém roce úspěšný a koresponduje s cíly pro další rok. V příštím roce se zaměříme na závislostní chování na síti (netolismus) a oblast kyberšikany.

Příloha č. 1

Přehled témat primární prevence ve výuce:

ŠVP "Otevřená škola" podle RVP ZV od 1.9.2017

ŠVP ZŠS- Škola pro život

1. ročník

- Důležitá telefonní čísla, krizová centra
- Bezpečná cesta do školy, správné přecházení základy dopravní výchovy
- Pravidla chování, příprava do školy, kontakt s neznámými lidmi, nebezpečná místa
- Ochrana zdraví, drobné úrazy a poranění, příznaky nemoci, nevolnosti, poranění

2. ročník

- Náš domov, adresa, důležitá telefonní čísla
- Škola a organizace školního života
- Já a rodina - chování vůči rodičům a sourozencům
- Soužití lidí - zásady opatrnosti, vstřícnosti, úcty, slušnosti a ohleduplnosti
- Práva a povinnosti žáků školy, základní práva dítěte
- Pomoc u drobných poranění
- Osobní bezpečí
- Linky důvěry, krizová centra
- Krizové situace
- Důležitá telefonní čísla
- Dopravní výchova
- Cvičné požární poplachy

3. ročník

PREVENTIVNÍ PROGRAM ZŠ CHEB, KOSTELNÍ NÁMĚSTÍ

- Domov - místo, kde žijeme (domov, rodina, škola, obec)
- Škola - bezpečná cesta do školy, dopravní výchova
- Rodina
- Práce, hra, učení, cestování, nakupování, aj.
- Mezilidské vztahy; soužití lidí, chování lidí
- Poznávání druhých lidí, přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi
- Práva a povinnosti žáků školy, základní práva lidí, dětí
- Přivolání pomoci
- Rodina a partnerství
- Krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání, atd.)
- Návykové látky a zdraví
- Dopravní výchova – dopravní značky (tvarové a barevné rozdíly)
- Situace mimořádného ohrožení, cvičné požární poplachy

4. ročník

- Péče o zdraví, zdravá výživa, plavání
- Zdravý způsob života (výživa, odpočinek, pitný režim, spánek, pohyb)
- Osobní bezpečí, bezpečné chování v krizových situacích, šikana
- Situace hromadného ohrožení, cvičné požární poplachy
- Záchraný kruh
- Návykové látky
- Drobné úrazy a poranění, první pomoc

5. ročník

- Rozmnožování člověka a vývoj jedince; pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou
- Partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy
- Péče o zdraví, zdravá výživa; denní a pohybový režim
- Osobní, intimní hygiena; duševní hygiena
- Osobní bezpečí; bezpečné chování v rizikovém prostředí
- Krizové situace (šikanování, týrání, sexuální zneužívání, atd.)
- Osobní bezpečí, telefonní čísla, linky důvěry, krizová centra
- Dopravní výchova
- Prevence zneužívání návykových látek, odmítání; ochrana před nemocemi, HIV/AIDS

6.- 9. ročník

- Tolerance k národnostním menšinám
- Domov – místo, kde žijeme
- Média – hromadné sdělovací prostředky; masová kultura
- Osobní bezpečí – zneužívání návykových látek

PREVENTIVNÍ PROGRAM ZŠ CHEB, KOSTELNÍ NÁMĚSTÍ

- Komunikace mezi vrstevníky; negativní vlivy při komunikaci
- Člověk v sociálních vztazích; vztahy mezi lidmi – tolerance
- Xenofobie, rasismus, náboženská nesnášenlivost; zásady lidského soužití
- Práva a povinnosti
- Denní režim
- Volný čas; práce a volný čas; hra, učení, cestování, nakupování
- Osobní rozvoj
- Zdravá výživa; jídelníček
- Majetek a vlastnictví
- Sociální dávky
- Školní řád
- Lidská práva
- Domov
- Rodina a život v rodině; tradice
- Společenské chování; chování lidí, vlastnosti lidí
- Rozdíly mezi lidmi, vzájemná pomoc, důvěra
- Osobní, intimní hygiena; péče o zdraví
- Osobní bezpečí - bezpečné chování v rizikovém prostředí

Příloha č. 2

Plán akcí pro školní rok 2021/2022 – nedílná součást PP

Měsíc	Název akce, tematického bloku, přednášky	Garant akce
Září	Školní řád, ustanovení pravidel třídy , chování ve škole, komunikace, jednání se spolužáky a učiteli. Záškoláctví – příčiny a následky, přednáška spojená s diskuzí Šikana, E - bezpečí, domácí násilí – přednášky s diskuzí realizované PČR + OSPOD Pedofilie – nebezpečná forma deviace, prezentace + instruktážní videa	třídní učitelé Mgr. Svatek pí. Weisnerová + PČR třídní učitelé
Říjen	Prevence na škole uskutečněná MP Cheb – plnění úkolů strážníka Pavla – první pomoc, BESIP (žáci 2-3. ročníků) Internet – nebezpečný přítel , přednášky zaměřené na komunikaci prostřednictvím sociálních sítí 6. – 9. ročník (v rámci předmětu Informatika)	MP Cheb – Lokingová Mgr. Strnad

PREVENTIVNÍ PROGRAM ZŠ CHEB, KOSTELNÍ NÁMĚSTÍ

Listopad	Stop násilí na školách – prevence zaměřená proti agresivitě a šikaně Kriminalita mládeže – přednáška PČR ve spolupráci s MP Cheb	pan Bogunský pí. Lokingová
Prosinec	Účast na jednání okresního soudu – trestně právním jednání, diskuse se soudcem na konkrétní téma: neplnění vyživovací povinnosti, krádež, ublížení na zdraví (6 -7 - 8 . ročník) Stop násilí na školách – prevence zaměřená proti agresivitě a šikaně	Mgr. Holub Mgr. Doležal pan Bogunský
Leden	Prevence s městskou policií – plnění úkolu z notesu strážníka Pavla (1. stupeň, žáci 2. - 4. ročníku). Sociometrie 1 – klima školy + třídy Sociometrie 2 – odhalení rizikových oblastí	pí. Lokingová Mgr. Hladká Mgr.Svatek+tř.učitelé
Únor	Zdraví na prvním místě – setkání žáků školy se studenty zdravotnické školy, přednášky spojené s nácvikem první pomoci (vybrané třídy 1. a 2. stupně)	Mgr. Zilvarová – SZŠ Cheb
Březen	Děti mají děti - přednáška s besedou zaměřená na tyto témata: početí dítěte, partnerství, intimní hygiena, formy antikoncepce, pohlavní nemoci	Mgr. Rynešová
Duben	BOZP – řešení krizových situací. evakuace školy v důsledku požáru, workshop pro děti a učitele (HZS plk. Tomášek+ Svatek
Květen	Svět rizik Karlovy Vary – všeobecná primární prevence pro 1. stupeň – 30 žáků	Asociace Svět záchranářů Karlovy Vary
Červen	Preventivní den města – celoplošná prevence pro ZŠ v Chebu, vybraní žáci 1. a 2. stupně	PČR, MP, OSPOD Cheb

Poznámky:

- V průběhu školního roku provádějí prevenci třídní učitelé v rámci předmětů (předmětových vztahů) např. OV - VKZ - PŘ,
- Program bude průběžně doplňován o zaslané nabídky institucí
- Program sestaven na základě analýzy školního roku 2017/2018

PREVENTIVNÍ PROGRAM ZŠ CHEB, KOSTELNÍ NÁMĚSTÍ

Období	Plánované akce	Ročníky
Celoročně	Notes strážníka Pavla	2. – 4. ročník
	Výtvarné soutěže	1. – 5. ročník
	Sportovní soutěže	1. – 9. ročník
	Dopravní hřiště	4. – 5. ročník
	Projekt Záchranný kruh	1. – 9. ročník
	Návštěvy Chebského muzea	1. – 9. ročník
	Návštěvy Městské knihovny Cheb	1. – 9. ročník
	Plavecký výcvik	3. – 5. ročník
	Sběr kaštanů	1. – 5. ročník
	Projekt Čertí den	1. – 9. ročník
	Vánoční besídky	1. – 9. ročník
	Den otevřených dveří	1. – 9. ročník
	Školní akademie	1. – 5. ročník
	Den chlapáků	chlapci 6 - 9.ročník

Příloha č. 3

Internetové stránky v ČR věnující se prevenci

<http://adiktologie.cz/>

<http://www.adiktologie.cz/cz/articles/detail/566/3246/Technologicke-zavislosti>

<http://business.center.cz/business/pojmy/p1157-presumpce-nevinny.aspx>

<http://casmp.cz/>

<http://bezpecnyinternet.cz/>

<http://e-bezpeci.cz/>

<http://e-nebezpeci.cz/> / <http://www.cs.wikipedia.org/>

<http://www.fsps.muni.cz/sdetmivpohode/www.ibesip.cz>

<http://www.msmt.cz/>

<http://www.poradenskecentrum.cz/>

<http://www.prevence-info.cz/>

<http://rvp.cz/>

<http://saferinternet.cz/>

<http://www.sekty.cz/>

<http://www.sexting.cz/>

<http://spolecnekbezpeci.cz/>

PREVENTIVNÍ PROGRAM ZŠ CHEB, KOSTELNÍ NÁMĚSTÍ
